

Klijnsma, help mensen aan een reguliere baan!

Staatssecretaris Klijnsma vindt dat het taboe op gesubsidieerde arbeid moet verdwijnen, zo liet zij onlangs weten. Volgens het CDA bestaat dat taboe echter niet. Gemeenten besteden op dit moment nog honderden miljoenen euro's aan de oude 'Melkertbanen'. Het CDA wil dat zo veel mogelijk mensen de stap naar regulier werk maken en wil meer geld vrijmaken voor training, scholing en tijdelijke ondersteuning op de werkplek.

In de jaren '90 ontstond het idee om mensen die niet in staat waren om een baan te verwerven, een door de overheid betaalde baan aan te bieden. Het onderwijs, sport- en cultuurverenigingen maakten dankbaar gebruik van deze regeling om "gratis" arbeidskrachten te krijgen die tal van waardevolle werkzaamheden uitvoerden waarvoor men zelf (zogenaamd) geen budget beschikbaar had. Zelfs vanuit de ministeries toegekende budgetten voor het scholen van deze 'Melketiers' werden elders ingezet en slechts zelden waarvoor ze bedoeld waren.

Aangezien Melketiers een relatief goed inkomen ontvingen was er weinig prikkel om met de opgedane werkervaring te proberen een reguliere functie te bemachtigen. Ook anno 2009 is er van instroom en doorstroom helaas nauwelijks sprake; in 2008 stroomde minder dan 10% uit naar regulier werk. Mede vanwege de teleurstellende resultaten werd de regeling in 2002 stopgezet voor nieuwe personen. Wel kregen gemeenten enige tijd om bestaande gesubsidieerde banen (met rijkssubsidie) om te zetten in reguliere arbeid.

Niettemin geven alle gemeenten samen jaarlijks nog steeds een kleine vierhonderd miljoen euro uit aan oude gesubsidieerde banen, op een totaal budget van 1,6 miljard euro. Met name in de vier grote steden worden hiermee ruim 17.000 Melkertbanen in stand gehouden, op een totaal van 300.000 bijstandsgerechtigden. In een stad als Enschede maken 430 personen gebruik van de Melkertbanen. Het financieren van deze gesubsidieerde arbeidsplaatsen kost deze gemeente ongeveer elf miljoen euro op een budget van 26 miljoen euro. Er blijft dus 'slechts' 15 miljoen euro over om inmiddels bijna 4900 bijstandsgerechtigden te helpen aan de slag te komen. Die verhouding is naar onze mening echt scheef en niet te rechtvaardigen in een tijd waarin het aantal werklozen oploopt en iedereen de broekriem moet aanhalen.

Bovendien zijn er alternatieven. Sommige mensen kunnen prima met een vergoeding voor scholing en een tijdelijke loonkostensubsidie aan de slag worden geholpen bij reguliere werkgevers. Voor mensen die daar nog niet aan toe zijn, biedt de Wet Werk en Bijstand (WWB) de mogelijkheid om met behoud van hun uitkering werkervaring opdoen in zogenaamde 'participatiebanen'. Dit zijn additionele werkzaamheden in een bedrijf of organisatie waarmee de persoon werkervaring opdoet en/of training volgt. De WWB biedt de mogelijkheid om arbeidskosten te vergoeden, scholing en opleiding te betalen en een extra toeslag netto per maand uit te keren. De gemeente Enschede maakt volop gebruik van deze mogelijkheden. Mensen die staat zijn om zelfstandig uit de bijstand te komen ontvangen een netto bonus van € 2000. Het loont dus om regulier werk te aanvaarden.

Er is één belangrijke randvoorwaarde, en dat is dat werkgevers ook banen voor langdurig werklozen beschikbaar stellen. Zeker in de huidige crisis is dat niet vanzelfsprekend. Toch denken wij dat er nog heel veel mogelijk is. Zo moeten werkgevers en vakbonden in hun CAO's meer mogelijkheden scheppen voor werklozen om in te stromen in een baan op het niveau van het minimumloon. Dit geldt zowel voor werkgevers in het bedrijfsleven, als voor de overheid. De overheid kan daarnaast bij het aanbesteden van bouwprojecten of uitbesteden van diensten (groen, repro, schoonmaak etc) de eis stellen dat een deel van de loonsom beschikbaar wordt gesteld voor langdurig werklozen. In verschillende gemeenten zijn met deze vorm van 'social return on investment' positieve ervaringen opgedaan. Ook kunnen werkgevers over de streep worden getrokken door als gemeente bepaalde

risico's en administratieve rompslomp over te nemen en door werkgevers te compenseren voor de lagere productiviteit van de werknemer aan het begin van de arbeidsrelatie.

Wij willen dat mensen zoveel mogelijk participeren in de samenleving. Daarom moeten alle bijstandsgerechtigden die dat nodig hebben ondersteuning en begeleiding 'op maat' krijgen. Dan moeten we echter wel kritisch durven kijken naar de uitgaven voor re-integratie en de resultaten die we daarmee bereiken. In plaats van over taboes te spreken, kan de staatssecretaris er beter voor zorgen dat er méér werklozen worden geholpen aan regulier werk.

Myra Koomen, wethouder Werk en Inkomen gemeente Enschede
Eddy van Hijum, Tweede Kamerlid voor het CDA